

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 60 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Liubliana, sreda 30. aprila 1941

Cena posamezni številki din 1'50

Nova določila o javnih obratih in prometu

Kr. Civilni Komisar za zasedeno slovensko ozemlje, na podlagi prejšnjih razglasov Poveljništva XI armadnega zbora z dne 15. aprila 1941-XIX, Poveljništva divizije »Isonzo« z dne 12. aprila 1941-XIX, Poveljništva divizije »Re« z dne 16. aprila 1941-XIX, objavljenih v Službenem listu kr. civilnega komisariata za zasedeno slovensko ozemlje, in po sporazumu s pristojnimi vojaškimi poveljniki,

odreja:

Člen 1.

Do nadaljnje odredbe se dovoljuje promet v mejah ljubljanske občine od 5. do 22.30 ure, na ostalem slovenskem ozemlju, zasedenem po italijanski vojski, pa od 5. do 21. ure.

Člen 2.

V ljubljanski občini mora od 22.30 do 5. ure, v ostalih slovenskih krajih, zasedenih po italijanski vojski, pa od 21. do 5. ure vsakdo ostati na svojem domu.

Iz hiše sme samo, kdor ima dovolilnico, izdano od poveljništva kr. karabinjerjev.

Člen 3.

Javni obrati se morajo zapirati v ljubljanski občini ob 22. uri, v ostalih slovenskih občinah, zasedenih po italijanski vojski, pa ob 21. uri.

V javnih obratih (kavarnah, barih, restavracijah itd.) je prepovedano točiti alkoholne pijače, izvzemši pivo.

Člen 4.

Tudi podnevi ne sme nihče zapustiti kraja svojega stalnega bivališča, če nima posebnega dovolila, ki ga izda poveljništvo kr. karabinjerjev ali krajevno vojaško poveljništvo.

Vendar pa zastuje do 5. maja 1941-XIX za odhajanje iz kraja v kraj s fotografijo opremljena listina o istovetnosti, iz katere sta razvidna poklice prizadete osebe in vzrok, zaradi katerega mora hoditi iz svojega kraja v drugega.

Člen 5.

Promet z avtomobili in zasebnimi motornimi vozili je dovoljen samo s posebnim pooblastilom kr. civilnega komisariata za zasedeno slovensko ozemlje. Doslej od vojaških poveljništev izdana pooblastila ostanejo v veljavi. Vsi avtomobili in vsa motorna vozila, ki imajo prometno dovolilo, morajo imeti posebno spoznavalno tablico.

Člen 6.

Kršilci te naredbe se pripro in izroče pristojnemu vojaškemu sodišču, obratna dovolila se odvzamejo, motorna vozila pa zaplenijo. Ta naredba stopi takoj v veljavo. Ljubljana dne 29. IV. 1941-XIX.

Kr. Civilni Komisar za zasedeno slovensko ozemlje: Emilio Grazioli

Prijave dolgov in terjatev v inozemstvu

V prejšnji številki smo objavili naredbo Kr. Civilnega komisariata o denarnih in valutnih zadevah. Po tej naredbi (člena 4. in 5.) se morajo do 30. aprila prijaviti pri Hranilnici dravske banovine vse tuje valute ali tuja plačilna sredstva ter tudi javni in zasebni

vrednostni papirji. Prijaviti pa se morajo tudi vse terjatve in dolgovi pri ustanovah ali osebah katerega koli državljanstva, ki imajo svoj sedež ali svoje stalno bivališče v inozemstvu ali na ozemlju bivše Jugoslavije, ki ni zasedeno po ita-

lijanski vojski.

Nekateri pa so tolmačili te predpise tako, da je treba prijaviti tudi vse terjatve v dinarjih. To tolmačenje pa je napačno, kakor se poudarja tudi na pristojnem mestu. A tudi iz čl. 6. citirane naredbe

je jasno razvidno, da to tolmačenje ni pravilno. Člen 6. namreč izrečno pravi, da se za tujo valuto v smislu čl. 4. in 5. smatra katere koli valuta razen lire in dinarja. S tem je dovolj pojasnjeno to vprašanje.

Enota Evropa-Afrika Veliki naravni zakladi Afrike

V mesečniku »Übersee-Post« je napisal dr. Hans F. Zeek zanimivo razpravo o gospodarski vzajemnosti in izpopolnitvi Evrope in Afrike. Iz članka posnemamo naslednje misli in podatke:

Vojaška borba za novo Evropo še ni končana, vojaška funkcija držav osi pa je že izpolnila nacionalne naloge ter je pripravljena, nositi odgovornost za obstoj in bodočnost Evrope. Evropa bi sicer lahko živela od svojega, do boljšega, intenzivnejšega življenja pa ji lahko pomaga Afrika kot dopolnilni kontinent.

Vprašajmo se: Ali nudi Afrika to, kar Evropa potrebuje, ali so v Afriki zadostna torišča za udeleževanje kapitala in ljudi iz Evrope? Brez pretiravanja lahko rečemo, da nudi Afrika — vse. Skoraj vse surovine so v Afriki v presenetljivem izobilju. Samo glede mineralnega olja si še nismo na jasnem, a če doslej še niso naleteli na to bogastvo, še ni dokaz, da ga ni, kajti po vseh raziskavah poznamo od Afrike samo lupino, jedro pa nam bo razkrila šele bodočnost.

Precej točni so podatki o bogastvu bombaža in volne, a tudi žita ima Afrika že danes toliko, da bi mogla nuditi Evropi potrebne dodatke. Živinoreja predstavlja že danes v Afriki veliko bogastvo. 150 milijonov Afričanov ima toliko živine, da vzdrži vsako primerjavo s posejstjo 500 milijonov Evropeev. V Evropi je na primer 109 milijonov glav goveje živine, v Afriki pa 54 milijonov, število ovac in koz pa je v obeh kontinentih enako — okrog 135 milijonov. Pri tem ne smemo prezehtati, da ima Afrika v primerjavi z gostoto naseljenosti Evropo na razpolago velikanske pašnike in da jo tudi v pogledu živinoreje čakajo še vse blagodati razvoja, dočim je Evropa v glavnem dosegla že vse možnosti.

Zaklade kovin dajo dosedanje raziskave komaj slutiti, saj so ležišča raznih kovin komaj načeta. Ugotovljeno je, da bi moglo samo območje Konga s Katango vred kriti eno četrtino svetovne porabe bakra, rezerve železa v Egiptu pa spadajo med največje na svetu.

Afrika bi bila lahko zaloga surovin za vsa Evropa. Da še ni, so krivi oni, ki vladajo. Anglija ni nikdar videla v Afriki dopolnila za Evropo, nego samo pašo za svojo plutokracijo. Pri takem pogledu je omalovaževanje in oškodovanje afriške prirode in afriškega človeka seveda razumljivo.

Za Afriko je pesek velika nevarnost, voda pa življenjski pogoj. S požiganjem pragozdov si Afričani ustvarjajo zemljišča za poljedelstvo, pri tem pa usihajo vrelci in puščava se širi. Sahara se vsako leto za najmanj 1 km prežre naprej proti jugu in zaradi te nevarnosti so Francozi leta 1937. delali načrte za pogozditev južnega puščavnega roba. Ostalo pa je pri načrtih, storilo se ni nič. Nemški

strokovnjak Sörgel iz Münchena je predlagal zaježitev reke Kongo, da bi se vsa kotlina izpremenila v notranje ali medzemno morje, ki je tam nekaj že bilo in napajalo ogromno pokrajino. Ker bi za pogozditev južnega roba Sahare potrebovali 16 milijard dreves in bi notranje morje zalivalo tudi plodno zemljo, preden bi dajalo zaželeno korist, bi utegnili vse take načrte smatrati za utopijo. Ne smemo pa trditi, da ne postanejo lahko današnje utopije jutri stvarnost in resnica.

Ali bi bil z novim redom v Evropi in z bodočo evropsko-afriško gospodarsko vzajemnostjo prizadeti interesi drugih, recimo

Amerike? Ne, ker je v Zedinjenih državah Severne Amerike zelo malo gospodarskega zanimanja za Afriko. Amerika se zanima samo za južno Afriko, ker jo miče zlato. Tri četrtine vsega ameriškega uvoza iz Afrike odpadejo na južno Afriko in Združene države imajo vloženih v Afriki komaj 93 milijonov dolarjev, približno toliko kakor v filipinskem območju, ki je neznatno v primerjavi z Afriko.

Članek je zaključen takole:

1. Afrika je dopolnilni prostor življenjske skupnosti Evrope.
2. Ustvaritev evropsko-afriškega novega reda nikjer ne krši življenjskih interesov drugih velikih prostorov ali kontinentov.

Razvojne možnosti italijanske kovinske industrije

Senator Amedeo Giannini je objavil v milanskem časopisu »L'industria meccanica« članek o velikem razvoju, ki ga je dosegla v zadnjih letih italijanska kovinska industrija. Ta razvoj je tako velik, da so se zelo dvignile izvozne možnosti za izdelke italijanske kovinske industrije. Senator Giannini zato opozarja, da se mora italijanska kovinska industrija preorientirati ter posvečati posebno pozornost izvozu. Ne samo velika kovinska podjetja, temveč tudi srednja in mala so v zadnjih letih močno napredovala, ta napredek pa se ne sme ustaviti, temveč se mora še povečati. Na velikih mednarodnih velesojmih, tako zlasti na velesojmu v Leipzigu l. 1940. se je velika sposobnost italijanske kovinske industrije močno uveljavila. Ta uspeh je treba izkoristiti za izvoz. Senator Giannini predlaga, da se vsi italijanski proizvajalci organizirajo, ker bodo na ta način lažje uveljavili svoje proizvode na tujih trgih. Da bo izvoz kovinskih izdelkov uspešen, je seveda predvsem potrebno, da so vsi izdelki odlične kakovosti, a samo dobra kakovost vendarle ne zadostuje. Treba je pridobiti tuje trge za te izdelke. Že sedaj je po-

trebno, da se tako večja kot tudi manjša kovinska podjetja pripravljajo, da morejo takoj po vojni preiti iz vojne produkcije na proizvodnjo, ki se potrebuje v mirni dobi. To je tem bolj potrebno, ker je gotovo, da bo potreba po kovinskih izdelkih po vojni zelo narasla.

Senator Giannini je zaključil svoja izvajanja z naslednjimi veljavniimi besedami:

»Predvsem je potrebna duhovna sprememba. Strojna industrija se bo razvila v obsežno industrijsko delavnost. Njeni izdelki morajo biti prikupni ne po svoji zunanji obliki, temveč tudi po svoji kakovosti in preciznem delu. Tvorničar se mora zavedati, da mora proizvesti nekaj odličnega in da grede izdelki iz njegove delavnice kakor zlati predmeti iz delavnice umetniško navdahnjenega pasarja. Tvorničar mora ljubiti svoje izdelke in na nje mora biti ponosen. Vedno se mora zavedati, da nosijo njegovi izdelki, kamor koli pridejo, njegovo ime in da morajo delati čast temu imenu. A ne samo njegovemu imenu, temveč tudi imenu njegove domovine.«

Enako morajo pojmovati svojo nalogo tudi naši proizvajalci.

Obnovitev avtobusnega prometa

V dveh dneh vojne vihre je bila s porušenjem mnogih mostov tudi na Gorenjskem povzročena velikanska škoda. Prekinjene železniške zveze nadomeščajo zdaj avtobusi. Otoče, kjer so lani odprli lepo postajališče, so zadnja železniška postaja. Onstran mostu, na glavni cesti, čakajo zdaj avtobusi, da ni treba hoditi daleč do Radovljice in naprej do Jesenice.

Tudi proti Jezerskemu opravljajo avtobusi prometno službo. Pred nekaj dnevi so začeli redno voziti iz Kranja. Postajališče seveda ni več pred železniško postajo, temveč v mestu. Po zasilnem lesenem

mostu, ki so ga podjetni Kranjčani hitro zgradili namesto porušenega velikega mostu čez Savo, je v mesto spet kratka pot. Iz Kranja proti Trzicu vojna ni prekinila prometa in je trziški vlak zlasti dobrodošel delavstvu tovarn.

Skrbno urejeno omrežje avtobusnih prog, s katerimi je bila Ljubljana zvezana s pokrajino v vseh smereh, je bilo več dni raztrgano. Nemoteno so vozili samo Magistrovi avtobusi na Ježico ter do Dobrunj in Sostrega. Že pred dnevi so bile obnovljene avtobusne zveze v smeri proti D. M. v Polju in na Ig. V ponedeljek je po daljšem presledku odpeljal prvi voz redne avtobusne proge na Bloke.

Seja trozvezne komisije

V palači Chigi v Rimu je bila pod predsedstvom grofa Ciana seja trozvezne komisije. Uvodoma je podal grof Ciano poročilo o najvažnejših vojaških, političnih in gospodarskih dogodkih, važnih za državo berlinskega pakta. Nadalje je poročal o delu komisij za rešitev vseh nastalih vprašanj. Rimski seja trozvezne komisije pripisujejo politični krogi velik pomen, ker dokazuje, da je sodelovanje držav berlinskega pakta vedno bolj tesno.

Zakonodaja na ozemlju bivše Jugoslavije

»Gazzetta Ufficiale« objavlja tale razglas Duceja Fašizma, Prvega Maršala Imperija, Komandanta operativnih čet na vseh bojiščih:

Čl. 1. Na ozemljih bivše kraljevine Jugoslavije, zasedenih po italijanskih oboroženih silah, bo še nadalje v rabi tamkaj veljavna civilna, trgovinska, menična in kazenska zakonodaja, razen ako ni drugače določeno po posebnih določbah, izdanih od italijanskih oblasti.

Čl. 2. Na ozemljih, navedenih v prejšnjem členu, opravljajo sodstvo domači sodni organi in tudi notarske funkcije se še nadalje izvršujejo po tamkaj veljavnih določbah. Pravosodni ukrepi in notarski akti nosijo v naslovu tole formulo: »Z oblastjo, poverjeno od Vrhovnega Poveljništva Italijanskih Oboroženih Sil«.

Čl. 3. Do nove določbe je ukinjen potek preskripcijskih ter onih zakonitih ali pogodbenih rokov, ki se tičejo zapadlosti vlaganja tožb, ugovorov ali kakršne koli pravice civilnega, trgovinskega in meničnega značaja. V civilnih in kazenskih postopkih prenehajo teči vsi končni roki. S 6. apr. 1941-XIX že zapadli roki so do nove določbe podaljšani.

Čl. 4. V pristojnost vojnih vojaških sodišč pri četah na zasedenem ozemlju spada preiskovanje zločinov, predvidenih v italijanskem vojaškem in občem kazenskem zakoniku ter izvršenih od italijanskih državljanov na ozemljih navedenih v čl. 1., ali pa izvršenih od vsake druge osebe na istih ozemljih na škodo oboroženih zasedbenih sil ali oseb, ki jim pripadajo ali so od njih odvisne, ker so v njihovi službi ali v njihovem spremstvu; razen tega preiskave glede zločinov, predvidenih v vsakem drugem italijanskem kazenskem zakonu, katerega uporaba je razširjena na navedena ozemlja. V primeru, da sodeluje več oseb pri enem zločinu ali v primeru povezanosti postopkov je za preiskovanje za vse zločine pristojno vojno sodišče, ako je samo ena izmed oseb podvržena vojaškemu pravosodju.

Čl. 5. Ta razglas se objavi v objavo v »Gazzetta Ufficiale« Kraljevine, na zasedenih ozemljih pa z nabitjem na občinskih deskah po odredbi Civilnih Komisarjev ter stopi v veljavo peti dan po objavi v »Gazzetta Ufficiale«.

Ali ste že poravnali naročnino?

